

Aloita rohkeasti uutta

Onerva Mäen muistosymposium
16.12.2025 Valteri-koulu Onerva

Aloitin NMI:ssä 2007 hankevetäjänä/projektikoordinaattorina. Onervaa tapasin tuolloin pääsääntöisesti hallituksen ja henkilöstön jouluglögeillä ja muissa yhteisissä tilaisuuksissa. Onervalla oli tapana pitää jouluglögeillä henkilöstölle joulupuhe, jossa hän usein korosti sitä, että jokainen henkilöstöstä on Niilo Mäki Instituutin ”omistaja” ja jokaisen tehtävällä on suuri merkitys sille, millainen NMI on ja tulee olemaan. Tämä jäi itselläni mieleen ja olen useasti pohdiskellut sitä, miten hyvä huomio se on ollut.

Jokaisen panos on tärkeä ja jokaisen osaamista ja tekemistä tulee arvostaa, niin organisaation, kollegoiden, mutta myös henkilön itsensä toimesta. Sillä tavoin organisaatio ja sen jäsenet voivat kehittyä ja loistaa. Toisia ja itseä tulee arvostaa.

Vuonna 2011 minut valittiin Niilo Mäki Instituutin toiminnanjohtajaksi. Valinnan jälkeen Onerva soitti minulle ja onnitteli. Hän oli arvostanut taustaani ja kokemusta perheyrityksessä toimimisesta, sekä henkilöstöltä saatua hyvää palautetta. Hän oli arvioinut, että minulla olisi sopivia ominaisuuksia ja kykyjä onnistua vaativassa tehtävässä.

Onerva kannusti toimimaan ja tavoittelemaan sitä, mitä pitää oikeana. Hän sanoi useasti, että aina löytyy niitä, jotka kritisoivat ja luovat epäuskoa, mutta täytyy olla rohkeutta uskoa siihen, mitä pitää tärkeänä ja oikeana.

Onervan kanssa tuli tavattua Niilo Mäki -säätiön hallituksen ja hallintoneuvoston kokouksissa, NMI:n palaverissa ja tapahtumissa, mutta myös epävirallisesti. One kutsui muutaman kerran vuodessa työlounaalle, jossa syötiin hyvin ja keskusteltiin ajankohtaisista Instituutin asioista. Poikkeuksetta lounaalle varattu 1,5 h venyi 3-4 tuntiin, kun ideoita ja keskustelunaiheita oli niin paljon. Hänellä itsellään oli valtavan suuret verkostot ja hän kannusti minua luomaan laajoja verkostoja ja ylläpitää niitä. Välillä itsestä tuntui, että kaikkiin mahdollisiin juhliin ja tapahtumiin osallistuminen vie vaan aikaa muilta tehtäviltä, mutta niissä juuri yhteydet ja kontaktit luodaan kollegoihin ja yhteistyökumppaneihin. Onerva itsekin noudatti tätä. Hän osallistui ihan viimeiseen asti tapahtumiin ja juhliin kuntonsa niin salliessa, ja kertoi niissä käydyistä keskusteluista ja ideoista, joista voisi lähteä uusia toimintamuotoja ja hankkeita rakentamaan.

Teema-session aiheena on *aloita rohkeasti uutta*. Tätä Onervan ”opetusta” tai mottoa olemme Niilo Mäki Instituutissa edistäneet voimallisesti. Silloin kun muutoksia toimintakentässä on näkyvissä tai jo tapahtumassa, ei saada jäädä ”tuleen makaamaan”, vaan mentävä kohti uutta uudistuen ja tulevaisuutta tarkastellen. Ja näin olemme tehneet. Olemme viime vuosina uudistaneet muun muassa lukutaidon arviointia digitaaliseksi, perustaneet oman NMI klinikan, laajentaneet tutkimus- ja kehittämistoimintaa, ja uudistaneet ja kehittäneet sisäisiä käytänteitä. Muutosta ei tehdä muutoksen vuoksi, vaan ennakkoiden ja varautuen tulevaisuuteen.

Minun piti tavata Onervan kanssa lounaalla viime kesäkuussa. Molemmilla olleiden aikatauluhaasteiden vuoksi siirsimme lounastapaamisen lomien jälkeen. En osannut arvata, että tapaamista ei enää tulisi ja hyvät juhannuksen toivotukset jäivät viimeisiksi.

Kiitos Onervalle siitä tuesta ja avusta sekä kannustuksesta, mitä häneltä olen saanut. Sillä on ollut ja on jatkossakin suuri merkitys minulle ja Niilo Mäki Instituutille. Kiitos!